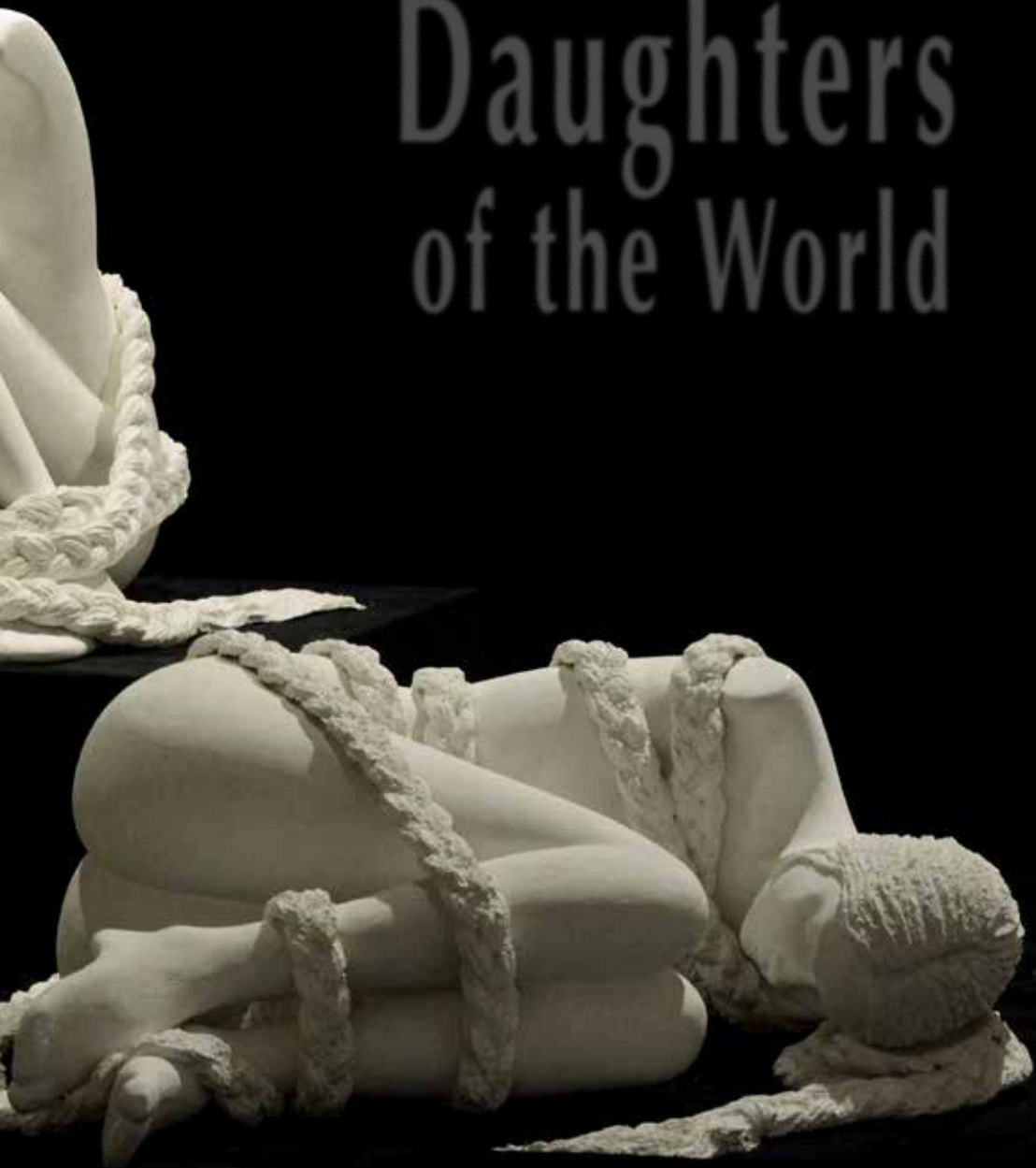

LENA BJÖRN

Daughters of the World

LENA BJÖRN

Daughters of the World

- om kvinnors rätt till sin egen kropp

7 MARS -
26 APRIL 2020 **KONST
HALLEN
HISHULT**

Satoshi Kudo och Claire Camous

Lena Björn om bakgrunden och idén till arbetet kring

DAUGHTERS OF THE WORLD

2014 blev jag inbjuden av Tellus Art Academy till byn Kaliyanwala i norra Indien tillsammans med 16 konstnärer från olika delar av världen. Vi levde sida vid sida med folket i byn där Tellus Art byggt upp en skola för fattiga barn. De ville integrera det konstnärliga uttrycket i barnens vardag. Vi arbetade med eget skapande men också med barnen i skolan.

Just hemkommen till Sverige visades i media fasansfulla bilder av två indiska flickor som hängts i ett träd efter att de våldtagits och brutalt mördats. Detta hade hänt i grannregionen till där jag just befunnit mig.

Bilderna jag såg i media gav mig ingen ro, det kändes så nära! Tecknade skisser blev skisser i lera som blev stora vita skulpturer och som också blivit mindre skulpturer i brons och gjutjärn. Mina skulpturer har inga armar och de vackra hårflätorna är virade kring kroppen likt rep. De är försvarslösa och fjättrade av sin egen kvinnlighet. Jag vill i det vackra kontrastera mot det sköra ångestfyllda och lyfta frågor rörande kvinnors rätt till sin egen kropp.

Jag ville vidare och integrera dansen för att ytterligare förstärka känslan av utsatthet utifrån händelsen i norra Indien. Jag ringde Regionteater Väst/dans som blev mycket intresserade. De förmedlade kontakten med den japanske koreografen Satoshi Kudo som berördes av min berättelse och mina skulpturer. Vi bestämde oss för att inleda ett samarbete.

Satoshi Kudo skriver: *"I found a very strong impression in Björn's sculpture and a necessity to deliver her passion and evidence to the world"*

Nu började ett års hårt arbete i ateljén med att förstora skulpturerna för dansscenen. De behövde vara portabla men ändå hållbara. Fick genom Ronnie Söderwall på Borås Stadsteater tips om hur jag skulle gå till väga. Jag beställde stora block av frigolit med hög täthet. Jag skulpterade ur blocken fram varje skulptur, lite större än naturlig storlek på en människa, totalt sex stycken. Sedan flera lager av silkespapper som armering och därefter olika sorters spackel för att få den yta jag var ute efter innan flätan av tågvirke, fästes på skulpturen.

Skulpturerna blev utgångspunkt för dansföreställningen DAUGHTERS OF THE WORLD, koreograferad för fyra av de totalt sex skulpturerna och tre dansare, som vi producerade i ett tre veckors residens hos Regionteater Väst/dans. En kortare performance hade premiär på Borås Internationella Skulpturbiennal 2018 och en längre dansföreställning på Konsertsalen i Gislaved samma år.

*

I mitt konstnärskap vill jag lyfta frågor utifrån min position som konstnär. Jag vill få betraktaren att vandra mellan olika känslotillstånd där ansvaret för allas vår gemensamma framtid löper som en röd tråd. Tekniken är underställd känslan, mer en bärare av det uttryck jag vill förmedla i min konst.

Satoshi Kudo och Claire Camous

Susanna Dahlberg, VD Regionteater Väst

”Repetitionerna jag såg liknade inget annat. Det starka uttrycket i Lena Björns skulpturer tillsammans med Satoshi Kudos koreografi visade på kropp och utsatthet på ett starkt och överrumplande sätt utan att för den skull vara det minsta spekulativt utan tvärtom ytterst respektfullt. Det är en stor glädje för oss på Regionteater Väst att få ha varit värdar för detta unika residens. Jag hoppas att verken kommer upplevas av många, både föreställningen som helhet men också de fristående skulpturerna. De fångar så mycket av skönhet och smärta, vrede och hjälplöshet. Och i sig kraftfulla. Verken är placerade mitt i vår globala samtid och parallellt fyllda av referenser till andra tider.”

*

Makarna Lena och Urban Björn har sedan projektet FACE THE FUTURE 2010 hittat ett samarbete där Urban med dokumentärt foto följt arbetsresorna till såväl Tanzania som Indien. Sedan 2016 har Urban med kameran även följt arbetsprocessen i såväl Lenas ateljé som i arbetet med dansföreställningen DAUGHTERS OF THE WORLD, ett samarbete mellan Lena Björn och den japanske koreografen Satoshi Kudo.

Jamaine Attié och Claire Camous

Samtliga skulpturer har titeln
DAUGHTERS OF THE WORLD

De stora (sid 12-23)

6 figurer, unika

Material: Frigolit, spackel, tågvirke

Högsta höjd: 93 cm

Längsta längd/bredd: 160 cm

Bronser (sid 25-27)

6 figurer, upplaga 8 ex

Material: Patinerad brons

Högsta höjd: 18 cm

Längsta längd/bredd: 34 cm

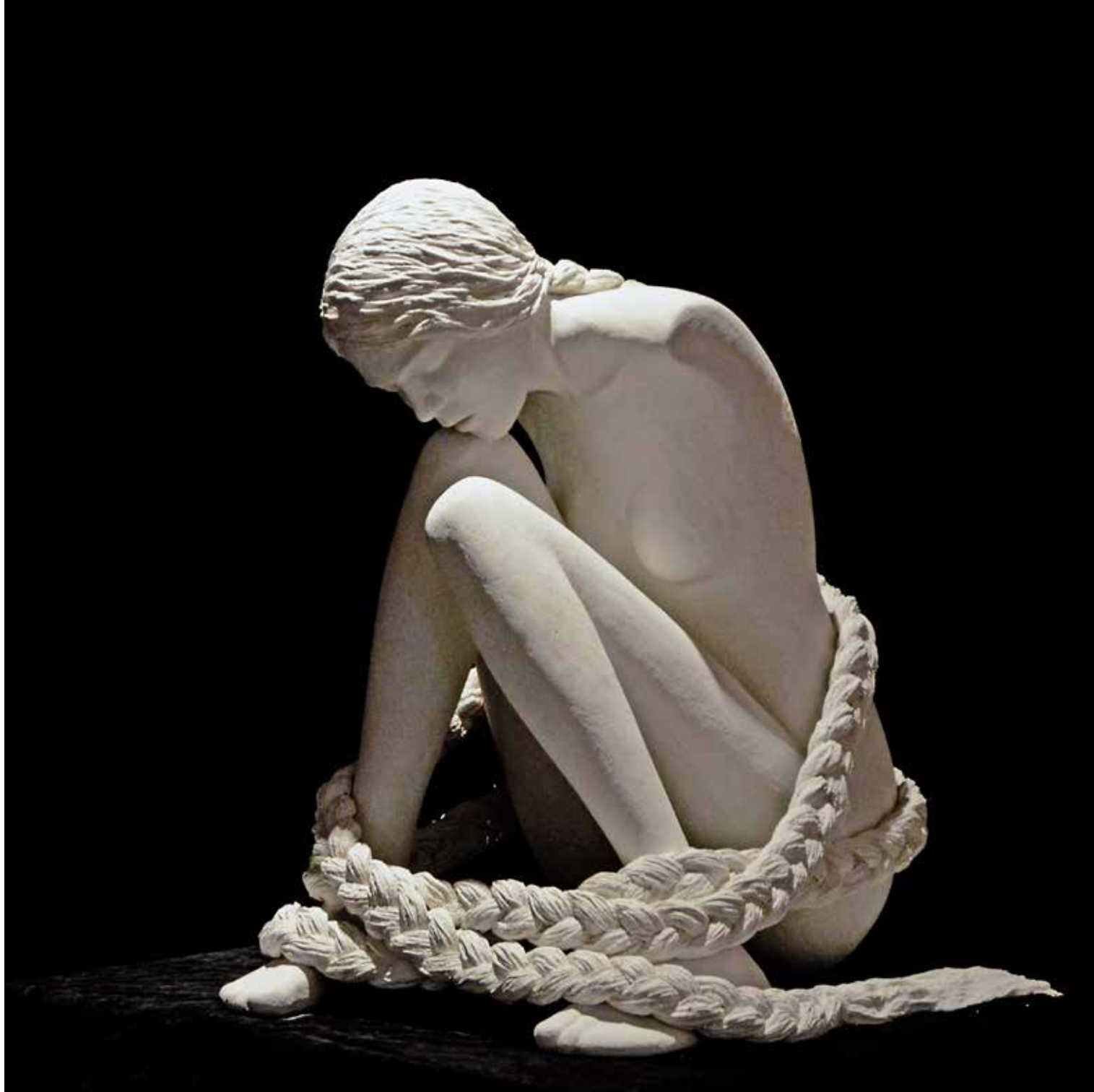
Gjutjärn (sid 28-29)

Figur, utan upplaga där varje är unikt bemålad

Material: gjutjärn, tempera, slagmetall

Höjd: 17 cm

Djup/bredd: 12/7 cm

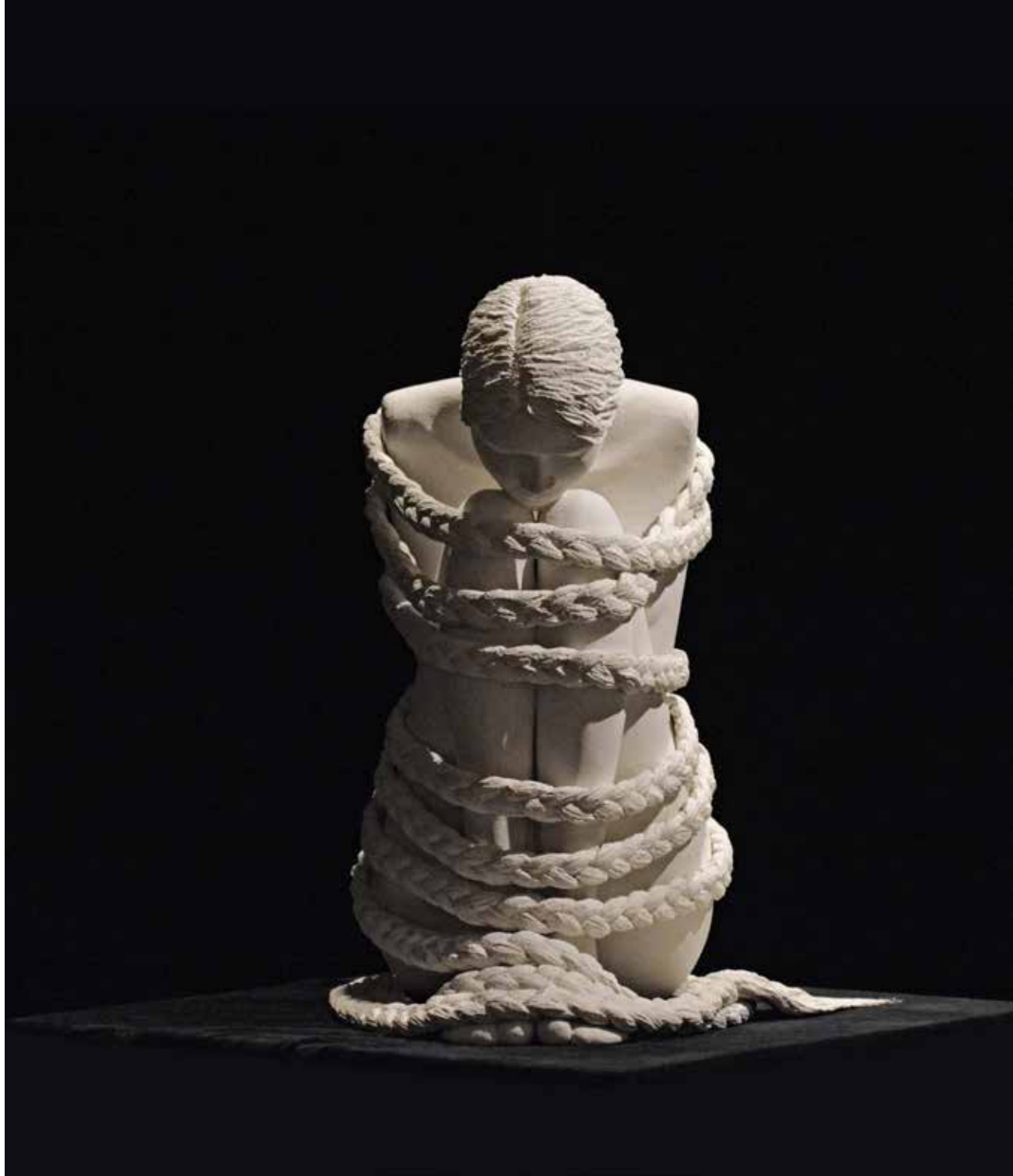

Snöar genast in på namnet - LENA BJÖRN - Vilken lyckad kombination av mjukt och hårt! Det låter både handlingskraftigt och starkt men också mildt och vetgirigt. Ett respektinjägande namn på en som orädd tar sig fram på främmande mark, men ger också en beskrivning av ett känsligt konstnärskap. Där har vi några adjektiv som kan passa in på konstnärskapet Lena Björn.

Hemmahörande på landet, i Tranemo söder om Borås, finns hela hennes värld nära inpå, men någon avskildhet finns inte, inte där och inte någon annanstans.

Tidens, samhällets och mänsklighetens problem är överallt desamma. Det kan hon själv intyga efter resor i olika delar av världen. Vid flera tillfällen har hon besökt avlägsna platser såväl Tanzania i Afrika som små byar i Indien. Där har hon med öppna ögon fått erfara både våld och orättvisor, speciellt mot kvinnor. Genom sitt starka rättvisepatos räds hon emellertid inte att engagera sig utan försöker upprepade gånger påverka omvärlden genom att berätta i färg och form. I personliga noteringar beskriver hon möten och reaktioner som sedan resulterar i uttrycksfulla konstverk. Hon tror på konstens möjlighet att vara en pådrivande faktor och att den i förlängningen kan få lokalpolitiska konsekvenser. När hon dokumenterar sina upplevelser i skrämmande bildberättelser axlar hon en viktig roll som rapportör; inte minst av obekväma ämnen som att påvisa kvinnors utsatthet, flickors behov av att få gå i skolan och att få bruka egna toaletter för att slippa bli våldtagna. En universellt igenkännbar problematik, som motiverar utställningens namn: DAUGHTERS OF THE WORLD

Denna typ av socialrealistiska reportage var starkt förankrade i alla konstarter under 1970-talet. Idag, 2020, känns de om möjligt ännu viktigare att återkalla. Även om det råder större konkurrens om att få synas i mediabruset är det alltid viktigt att visa omvärlden fysiskt påtagliga bilder: En bild är värd mer än tusen ord, i vilket medium du än väljer.

Ur sina gräsliga upplevelser (som Lena själv beskriver) har hon skapat vackra, oskuldsfullt vita kvinnoskulpturer. Några av dem är gjutna i brons. De är sköra och berörande i sin utsatthet. Och återigen kan man skönja ett motsatsförhållande: det grymma och det sköna på samma gång.

Anmärkningsvärt är att samtliga kvinnofigurer är ytterst förnedrade. De saknar armar och är snärjda av sitt långa flätade hår. Håret, som ju enligt Islam tillhör mannens privata sfär, tycks vara patriarkatets starkaste incitament. Således handlingsförlamade och nedtystade men genom sin starka utstrålning har Lena Björn gett kvinnorna ett ansikte och ett försök till revansch.

Kristina Mellström
Fd intendent på Borås Konstmuseum

Om tecknandet

Teckningen har för mig alltid varit grunden för hela mitt skapande. I närmare 20 år har jag haft en och samma modell. När vi träffas i ateljén tecknar jag rörelse. Jag väljer musiken och min modell bestämmer enväldigt sin rörelse, jag vill inte veta i förväg. Teckningarna är snabba och jag ändrar aldrig något i efterhand. Jag byter storlek på papper, material, känsla i musiken, tecknar ibland med vänster hand, ibland med båda händer samtidigt. Allt för att inte bli bekväm utan tvinga mig själv till full koncentration, jag vill helt gå upp i nuet.

Jag har utöver tecknandet i ateljén med teckningsblocket bl a, följt en teaterensemble under 1 års tid från dramaövning till färdigt spel, och under flera år budosporten aikido i harmoni med naturliga krafter.

Katalog #152 i en löpande serie utgiven till varje utställning sedan starten 1994

Form – KÅ Gustafsson • Text – Lena Björn, där ej annat anges • Foto – Maria Nordström (s2) övriga Urban Björn
© Konstnär, fotografer, författare och Konsthallen Hishult, 2020 • Markarydsvägen 10, SE-312 53 Hishult, Sweden
Upplaga – 1.300 ex • +46-(0)430-40321 • www.hishult.com / konsthallen@hishult.com • ISBN 978-91-88875-07-5
Öppet: Sept-april: Onsdag-fredag 12-16.00, lördag-söndag 12-17.00 • Maj-Aug: Tisdag-söndag 12-17.00

**KONST
HALLEN
HISHULT**

#152 • 7 MARS -
26 APRIL 2020
www.hishult.com

